

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“.

ABONAMENTE:
Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 lei pe an.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

APARE
În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:
se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

Lucrul și chivernisala.

Suntem la începutul toamnei, timpul, când omul îngrijat de iarnă, ce de multe-ori vine înainte de vreme, caută cu dor în urmă la ceea-ce le-a făcut în frumoasele zile ale verii. A venit așa zicând timpul, când trebuie să ne numărăm bobocii, adică să vedem care-i rodul muncii noastre de peste an.

Adeseori omul nu e mulțumit cu rodirile muncii sale. Știm, că cu toții am dori mereu numai bine, numai belșug, numai sănătate și fericiri, și numai atunci am zice că D-zeu e bun. Când însă se întâmplă, că D-zeu ne învrednicește de un an nu prea mănos, atunci ne necăjim și ne căim, ba unii aproape chiar și înjură pe D-zeu. Ar trebui însă, ca tot cu mulțumire să primim și cercările ce ne trimite, fără a cărti, căci toate ni-se dau dela D-zeu spre binele și folosul nostru.

Un an de lipsă, este pentru noi o îndrumare la lucru și chivernisală.

A munci și a lucra, după noi, nu este tot una. A munci însemnează mai ales a-ți încorda toate puterile la un lucru oarecare, după care, foarte adese-ori, se ivește un folos foarte mic. A lucra însă nu însemnează a-ți slei toate puterile săvârșind cutare ori cutare lucru, ci a te folosi pentru săvârșirea lui de mijloacele cele mai corespunzătoare și aducătoare de folos. Și acelea mijloace sunt, pentru țeranii noștri, căci de dinșii e vorba, mașinile de cultivat pământul și împlinirea sfaturilor date de către cărturarii noștri, aproape zilnic prin foile

noastre românești. Și este bine așa, pentru-că unii dintre țeranii noștri cetesc aceste sfaturi de așa: încât pe o ureche intră, ear' pe cealaltă iese ear' afară. Și-apoi pe astfel de oameni îi poți aduce la încercarea vre-unui lucru bun, numai tocându-le mereu la ureche același lucru.

Chivernisala, aceasta la poporul nostru e foarte nesocotită. De aceea și când se fac bucatele, ei tot în suferințe

Reese deci din acestea destul de lămurit, că suntem datori ca rodirile aduse de un an sau mai mulți ani buni, să știm cum să le întrebuițăm și să căutăm a face, ca în anii de lipsă tot să putem avea ceva. Ceea-ce pentru unii din noi, e ceva străin.

Bine ar fi, când țeranii noștri, totdeauna în săvârșirea lucrurilor lor, și-ar aduce aminte de albină, luând pildă dela ea, cum își agonisește toată vara ce-i trebuie pe iarnă și mai are de unde da și omului.

Dacă se vor face toate acestea și pe lângă lucrarea pământului țeranii noștri vor învăța și alte chipuri cinstitute de a trăi și să nu aștepte ca singur pământul să-i hrănească, și mai ales dacă se vor deda cu chivernisala, atunci se poate nădăjdui, că vor trăi o viață mai bună.

Sfaturi, cum s'a zis mai sus, se vor tot da; rămâne numai ca țeranii să le urmeze și va fi bine. Căci: Cel-ce lapedă învățatura, urește sufletul seu; ear' cel-ce ascultă sfaturi, capătă minte.

Și earăși: cel-ce păzește învățatura bună, pe căile vieții umblă; ear' cel-ce nesocotește muștrarea dreaptă, zăpăcit umblă.

Marea nenorocire din Paris.

se află. Și când au, și când nu au, tot așa trăesc și se hrănesc. Și aceasta se întâmplă tocmai din pricina că nu știu chivernisi cum trebuie mult-puținul ce-l posed.

Un proverb românesc zice: »Când ești sănătos, adu-ți aminte de boală, ear' când ești sătul, adu-ți aminte de foame«.

Un altul eară zice: »Să stringem bani albi, pentru zile negre«.

N'aduce anul, ce-aduce ciasul.

Deja de luni de zile s'au încercat toate mijloacele pentru aplanarea crizei ministeriale și parlamentare ungare, cari s'au născut în urma pretensiunilor partidei opoziționale, kossuthiste, de a se introduce în armată limba de comandă maghiară. Insuși M. Sa și-a dat toată silința, ca situația să nu iee un caracter grav, ci ca inițiatorii acelor postulate să renunțe benevol la acelea, ca nefind corespunzătoare cu legile țării deja sancționate. Dar' toate au fost înzadar. Astfel silit a fost M. Sa ca, așa zicând într'un cias să resolve aceea, ceea-ce nu s'a putut rezolva în decurs

de mai multe luni, să-și spună anume cuvântul Seu din urmă în această chestie, care a agitat atât de mult spiritele politicianilor maghiari și austriaci.

Eată acel cuvânt:

Inalt ordin de zi către armată.

Afaceri de stat importante m'au reținut, de n'am putut, după cum ași fi dorit atât de mult, să iau parte la manevrele din acest an ale corpului 7 și 12 de armată.

Insărcinând pe Alteța Sa imperială și regală, domnul Archiduce și general de cavalerie Francisc Ferdinand ca să mă suplinească, din rapoartele sale am avut neconținut cunoștință despre cursul manevrelor și am avut mulțumirea, la care mă așteptam, de a auzi dela Alteța Sa numai laudă și recunoștință despre starea generală și operațiunile atât a celor două corpuri de armată, cât și ale detașamentelor mai mari de honvezime, cari fură trimise acolo.

La manevrele mari ale cavaleriei din Galiția, fiind Insu-mi de față, din nou m'am putut convinge despre dispozițiile lor instructive, despre conducere și executare, precum și despre excelenta stare și eminenta capabilitate de serviciu a tuturor trupelor, cari au luat parte la acele manevre.

Cu cât este mai justificată părerea favorabilă a Mea despre valoarea militară, despre serviciile devotate și despre cooperarea armonică a tuturor părților din armata Mea, cu atât mai mult trebuie, și cu atât mai mult vreau a-i menținea actualele ei instituțiuni dovedite ca bune.

Să afe cu deosebire armata Mea, — a cărei organizare solidă, tendințele unilaterale, cari ignorează înaltele pro-

bleme ce trebuie să le îndeplinească armata spre binele ambelor teritorii ale Monarchiei n'ar face, decât să o slăbească, — că nici odată nu voi renunța la acele drepturi și îndreptățiri, cari sunt garantate supremului șef al ei. Să-Mi rămână armata comună și unitară, așa cum este ea acuma, constituind o forță puternică spre apărarea monarchiei austro-ungare împotriva ori cărui dușman.

Credincioasă jurământului meu, întreaga mea putere armată va înainta pe calea îndeplinirii serioase a datoriei sale, petrunșă de acel spirit al concordanței și armoniei, care respectează ori-ce particularitate națională și resoalvă ori-ce contradicție, utilizând calitățile deosebite ale fiecărui popor spre binele întregului celui mare.

Dat în Chlopy, Sept. 16, 1903

Francisc Iosif m. p.

Ziarele maghiare în urma acestui ordin scriu foarte vehement contra M. Sale, zicând că Ungaria trebuie să se despartă total de Austria, ca Impăratul Austriei să nu mai fie și Rege al Ungariei.

„Agricola“

Însoțire economică de magazin și anticipațiuni în Hunedoara.

Raportul direcțiunii

cătră

I-a adunare generală ordinară a Însoțirii.

(Urmare și fine).

IV. *Mijlocirea de împrumuturi hipotecare, incasso și provisiuni* au adus însoțirii un profit curat de cor. 31048.

Cel mai mare dintre cei patru frați, a cărui față voinicească era încunjurată de o barbă mare, se uită la cadavrul frate-lui său, și îl podidiră lacrimile.

Sultanul băgă de seamă.

— Lapădă-te, fiu meu, de legea ta; ție ți-e dragă viața; treci la legea noastră și ai să fii fericit!

Fiul lui Brâncoveanu însă părură că nici n'ar fi auzit cuvintele lui, ci scoase din haină o icoană, pe care o purtase pe inimă.

— Dacă i-e cuiva de aci milă de mine, să trimită icoana aceasta tinerei mele soții. Ea să-i ajute, când i-se va apropia ceasul morții.

Vocea îi tremura, nici o mână nu se ridică, ca să apuce giuvaerul. Atunci el aruncă icoana la pământ și o călcă în picioare, zicând:

— Așa, încaltea n'are să fie spurcată de voi, păgânilor!

Pe urmă îngenunchiă, sărută giuvaerul cel sfârșit și făcù el singur semn călăului să-i taie capul, care, când căzù, stropi cu sânge pe Sultan.

V. *Unelte agricole.* La cererea clientelei noastre am mijlocit și cumpărarea câtorva pluguri și o mașină de treerat — la care, calculând o prea modestă provisiune, am realizat un profit curat de cor. 4895.

VI. *Depuneri.* În ultimele zile ale anului de gestiune, încrederea publicului față de însoțirea noastră s'a manifestat și prin elocarea de Depuneri la însoțirea noastră, așa că cu finea anului cifrăm și cor. 843446 ca depuneri.

VII. *Casele proprii.* Felul afacerilor noastre, considerații de politică economică și miseria de cuartire ce domnește în Hunedoara — a îndemnat direcțiunea noastră să folosească o ocazie potrivită și să cumpere în piața de aici casa și grădina, ce a fost proprietatea dlui Juchó Ferencz. Pe intravilanul cumpărat să află o casă principală cu 6 odăi de locuit, un local de prăvălie cu localurile secundare. În curte apoi să află 2 case independente și 4 odăi în legătură cu edificiul principal — apoi un magazin și edificii economice. Pe lângă aceste o grădină de aproape $\frac{1}{2}$ juger catastral.

Prețul cumpărării a fost de 20.000 cor. pe care l'am solvit deplin.

Rentabilitatea acestei realități apare lămurit din faptul, că chiriașul de până-acum, ne dă în decurs de 3 ani câte 1600 coroane anual.

VIII. *Profitul curat.* Luând în considerare tinereța însoțirii noastre și felul afacerilor noastre și mai pe sus de toate, nizuind să așternem însoțirii noastre o temelie cât mai solidă și mai puternică — vă rugăm să primiți propunerea noastră, ca întreg profitul curat al primului an de gestiune să-l predați fondului general de rezervă, ce să va crea de adunarea prezentă. Când vă rugăm să primiți propunerea aceasta, Vă împărtășim că atât membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere, cât și funcționarii însoțirii,

Brâncoveanu oftă adânc și zise:

— Doamne! facă-se voia Ta!

— Brâncovene, — zise Sultanul, — un singur copil îți mai rămâne. Gândește-te bine!

Brâncoveanu se uită la copilul cel plâpând, își văzù soția leșinată, își văzù fetele plângând cu hohot, dar' răspunse fără șovăire:

— Facă-se voia Domnului!

— Copile, zise Sultanul, dă-te la legea noastră și vei trăi!

Ochii lui dulci căutară spre tatăl său, par'că ar fi vrut să dobândească dela privirea lui curaj și putere.

— Eu mor bucuros, tatăl strigă dinsul cu voce limpede. Sunt mic, într'adevăr, dar' sunt din neamul tău.

Și se rostogoli și capul lui.

Atunci i-se duse și puterea bătrânului. Căzù în genunchi, trase la sinu-i cadavrele, le mângăie și le sărută, se jeli, își chemă copiii dragostos pe nume, pe urmă se ridică și zise cu glas puternic: — 'Mi-ați omorât, păgânilor, patru feciori. D-zeu să vă prăpădească iarăși și iarăși! Să vă strângă de pe fața pământului, cum se risipesc norii în fața

FOIȚĂ

CARMEN SYLVA

Constantin Brâncoveanu.

(Urmare și fine).

Sultanul arătă pe al doilea fiu. Acesta căzù în genunchi în fața tatălui său. Bătrânul îngălbeni de frică, că nu cum-va fiul său să slăbească; dar' el ridică spre dinsul ochii și pătrunzător și zise roșindu-se:

— Tată! numai eu ți-am adus năcasuri și ți-am turburat viața din pricina inimei mele slabe și sângelui meu iute. Nu pot să mă duc să dorm somnul de veci, până-ce nu-ți voi săruta mâna și nu-ți voi cere ertare!

Fața bătrânului se însenină iarăși și blagoslovindu-l îi zise:

— În ceasul acesta, ori-ce îgreșală e izbăvită, fătul meu!.. Du-te la Dumnezeu!

Și tot îngenunchiând, își întinse și acesta capul spre gâde.

au abzis pentru anul expirat de ori-ce tatieme sau marce de prezență.

După toate aceste Vă rugăm:

1. Să primiți raportul acesta și bilanțul prezentat, și propunerea referitoare la profitul curat.

2. Să primiți raportul comitetului de supraveghiere.

3. Să dați absolutorii direcțiunii și comitetului de supraveghiere pentru gestiunea anului 1902/1903.

4. Să alegeți membrii în direcțiune în locul celor demisionați.

5. Să alegeți comitetul de supraveghiere pe un nou period de 3 ani.

Hunedoara, la 25 August 1903.

Direcțiunea.

DIN LUME

Regele Sârbiei, Petru I., oătră armată. Sâmbăta trecută s'a dat oficerilor din garnisoana Belgradului un prânz de curte. Cu această ocaziune Regele a ținut următoarea vorbire:

— În aceste zile grele, ochii tuturor Sârbilor sunt ațintiți asupra armatei sârbești. Poporul și acum se poartă cu aceeași deplină încredere față de armată. Această încredere voiau unii s'o sguđue când mici daraveri au fost prezentate în presă, ca și când neînțelegeri actuale ar fi obiectul unor mari desbinări și s'au folosit de aceasta pentru a crea neîncredere față de armată. Ca comandant suprem al armatei sunt fericit a putea constata, că desbinări nu există, armata este una și e vrednică de toată încrederea și pe viitor a poporului. Ca rege și ca interpret al simțemintelor poporului declar

vântului! Loc să n'aveți unde să fiți îngropați, nici copii să puteți mângăia. Fără odihnă și fără pace să fiți în veci!...

Atunci Sultanul și oamenii lui se mâniară. Rupseră în bucăți vestmintele cele bogate de pe corpul bătrânului domn, începură să-i jupoaie pelea de pe corp. Nici un vaet nu eși din gura lui în timpul acestui chin îngrozitor. În sfârșit, își isprăviră opera, umplură pelea cu pae, o puseră într'o sulită, și-o tăvăliră prin noroiu, strigând:

— Gheaur, căne de creștin! Iți cunoști pelea?

Atunci Brâncoveanu mai ridică încă odată vocea și zise:

— Carnea mea puteți s'o sfâșiati în bucăți, dar' totuși Cons antin Brâncoveanu moare ca creștin credincios, părăsit de toți, dar' odihnindu-se întru Domnul!

Și zicând aceste cuvinte, eroul își dete sufletul.

Un copilaș, fiul fiului seu, de spaimă, ascunsese căpușorul în cuțele hainei unei femei. Călăul îl apucă de păr și ținându-l spânzurat în aer, întrebă:

de altă parte, că poporul vă iubește și are față de D-voastră deplină încredere, ca și până acuma. Armonia între D-vorstre și popor va face cu puțință a scoate Sârbia, în mod norocos, din ori-ce stare gravă. Cu această încredere, vă salut cordial: Trăiască armata!

La botezul nou-născutului principe român vor fi reprezentați și Impăratul Austriei și Țarul Rusiei.

Noue olocniri. În vilaetul Adrianopol, Cossow și Monastir au fost din nou mari masacrări. Turcii au omorât în Kadaritsa 120 creștini, în Mokveni numărul victimelor e de 1200, cea mai mare parte femei și copii. Populațiunea suferă de foame. Un kilogram carne costă 5 franci.

Regele Greciei la București. Visita principelui George al Greciei la Curtea regală română, s'a statorit, după cum anunță ziarele franceze, pe 10 Octomvrie n.

Mobilisările Bulgariei și Turciei. Se confirmă oficial știrea, că Bulgaria a mobilizat tre-zeci de batalioane. Turcia la rândul ei mobilizează toate batalioanele de rediși ce-i stau la dispoziție. *Isbucnirea războiului turco-bulgar se consideră aici, ca inevitabilă. Un bărbat de stat turc a declarat, că numai războiul poate face sfârșit stărilor actuale insuportabile.*

Măceluri înflorătoare în Macedonia. În satele Ezeklér și Almadeik, Turcii și Albanezii au măcelărit 270 Bulgari, ale căror capete despărțite de trunchiu, le-au atârnat de arbori în drum.

— Să rămâna în viață acesta, ori să meargă și el după ceilalți?

Atunci o țigancă își făcù loc prin mulțime și întinse un băețăș zicând?

— Stați, că ăsta e nepotul lui Brâncoveanu; copilul ăla e al meu!

Era doica, care își da propriul ei copil călăului, ca să scape pe cel din urmă al stăpânilor ei. Și se uită, fără să-i dea o lacrimă, cum i-se jertfi copilul; apoi strînse la sinu-i pe cel scăpat, și făcând un jurământ sfânt, fugi cu el. Nevestele nenorocitorilor fură liberate din închisoare, de unde și plecară la Venetia. Numai târziu se întoarseră în țara lor. Una din ficele lui Brâncoveanu, Domnița Bălașa, fusese atât de grozav impresionată, încât se retrase de tot din lume și nu mai vru să audă de averea care fusese pricina atâtor nenorociri.

Dinsa, din partea ei de moștenire, clădi în București marele spital Brâncovenesc, lângă care se află un ospiciu și o biserică admirabilă, ce poartă numele ei: Doamna Bălașa.

Soldații turci au mai bătut apoi potcoave de cai în călcăele femeilor și fetelor bulgare.

La Almadiék au închis pe Bulgari în case și după aceea li-a dat foc.

În Ienidce au fost omorâți 200 Bulgari.

Dela „Asociațiune“

Convocare.

Despărțământul VIII. Deva al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ își va ținea adunarea generală în Deva la 4 Octomvrie a. c. st. n. la 3 ore d. m. în localitățile casinei române, cu următorul

Program:

I. Deschiderea adunării prin directorul Despărțământului.

II. Raportul actuarului despre activitatea anuală.

III. Exmiterea comisiunilor pentru cenzurarea raportului, conscrierea membrilor noi, colectarea taxelor și referatele acelora.

IV. Discutarea și deliberarea eventualelor propuneri.

V. Cetirea disertațiunilor anunțate.

VI. Ficsarea locului adunării gen. viitoare.

VII. Inchiderea adunării prin director.

Onorații membri și toți binevoitorii părținitori ai culturai poporului român, sunt rugați a lua parte la aceasta adunare.

Din ședința comitetului Desp. VIII. Deva, ținută în Deva la 13 Sept. 1903.

Dr. Ales. L. Hossu,   Dionisiu Ardelean,
direct. desp.   actuar.

Marea nenorocire din Paris.

(Vezi ilustrația).

O mare nenorocire s'a întâmplat pe trenul ce trecea printr'un lung tunel din Paris. Nici unul din călători n'a scăpat cu viață.

Nenorocirea s'a întâmplat din vina călăuzilor. Peste zi deja s'a observat că un vagon e stricat. Sara apoi s'a aprins, dar' focul l'au stins îndată. Călătorii dându-se jos, voiau să scoată cu ajutorul mașinei dela al doilea tren ce sosi, vagonul stricat. Dar' n'au putut, căci și trenul acesta a luat foc. În momentul următor sosi al treilea tren, care asemenea a luat foc dela celelalte două. Călătorii înzadar încercau să scape, căci fumul umpluse deja tunelul și lumina electrică să stinsese. Pompierii încă sosiră în ajutor, dar' nici ei nu puteau intra în tunel de fum. A doua zi s'au socos cu totul 82 cadavre, dintre cari 61 bărbați, 17 femei și 4 copii. Orașul i-a înmormântat pe speșele sale.

PENTRU ECONOMI

Stropirea pomilor roditori.

Dacă voim să avem pomi roditori sănătoși, să nu întrelăsăm a-i stropi, după-ce le-am cules rodirile și i-am curățit, cu următoarea apă de var:

Se iau 3 klgr. de peatră vânăță și se topește în vre-o 3 litri de apă feartă, după-ce s'a topit, se amestecă turnând cu încetul, cu un băț, în 5 litri de apă rece, conținută într'un butoiu; apoi după-ce s'au topit deosebit 3 klgr de var alb, în 2 litri de apă, se amestecă și aceasta în totalitatea apei de mai sus.

Și cu un pulverisator se stropește până la crengile cele de mai sus.

Acest amestec, destul de ușor de făcut, distruge mușchii și oușele insectelor, precum și toate boalele, de cari sunt atinși pomii roditori.

Amestecul acesta dă pomilor multă putere. Trebuie să se repete această lucrare în fiecare an, ca să se susție sănătatea lor.

Petrolul este asemenea foarte bun pentru stropire.

Inmulțirea rodurilor.

Grăul care ai să-l sameni, sau și altă plantă, pune-l să se moaie în apă, 24 ciasuri, în apă pune și puțină salitră. Apoi îl scoate și-l samănă, ear' cu apa care rămâne stropește țarina.

Alt mod este următorul:

Grăul ce are să se samene să se moaie mai întâiu într'un vin bun și după aceea să se samene.

Sau:

Fă leșie de cenușe din mai multe feluri de erburi arse, și pune grăul sau alt rod să se moaie în această leșie timp de 24 ciasuri și apoi îl samănă.

Medicul casei.

Scrofulele.

Se bea ceaiu din miera ursului, de ferigea, de morcov, de suc de nucă verde; se mai fac apoi băi sărate, cu pucioasă, cu foi de nuc verzi și cu piperul lupului; oblojeli cu stevie, su sfeclă, cu morcov, sfeclă cu apă de var, spălături cu acid fenic; se bea untdelemn, frecări uscate pe corp, mâncare bună și haine calde.

Arsură pe corp.

Contra arsurii să se frece corpul cu muștar alb pisat mărunt și lapte dulce, sau cu ulei sau untdelemn amestecat cu albuș de ou bătut și presărat cu cenușe de linte arsă. Se mai folosește și sânge de epure amestecat cu rachiu, ungându-se trupul cu el.

Junghiu.

Se ferbe în vin alb lemnul Domnului și se bea cât se poate de ferbinte. Burueana să se lege pe locul unde este junghiu. Sau se bea un pahăruț de rachiu bun, în care s'au pus și 2 picături de Rosmarin.

Contra nasului roșu.

Se întrebuințează cu succes următoarea pomadă compusă din:

Ergotină 3 grame. Oxid alb de zinc 7 grame. Vaseline 30 grame.

Beșicări (umflături) de picioare.

Se întâmplă adesea, că umblând mult, ies niște beșici foarte dureroase pe picioare. Ungându-ne picioarele cu următoarea alifiie, scăpăm repede de aceste beșici:

Sapun alb 50 gr., sêu de luminare 50 gr., alcool camforat 25 gr. și oțet camforat 25 grame.

Leșniul.

Celui cu leșin i-se desfac legăturile, se duce la aer curat în casă, se stropește pe față cu apă, oțet, apă colonia la nas, se fac frecături la temple. Să stea culcat întins, cu capul mai jos, se fac stropiri cu apă rece pe față, i-se dă să bea vin negru încălzit, ori rachiu, cognac.

PENTRU MESERIAȘI

Gravatul (scrisul) pe metal și sticlă.

Gravatul pe ori-ce metal se face acoperind fața metalului cu o pătură de ceară topită; se lasă a se usca și pe urmă se scrie cu un virf ascuțit ca să pătrundă ceara până la metal. În golul făcut astfel, să se toarne oțet tare sau mai bine acid acetic dela farmacie.

Peste acesta să se pună un amestec făcut cu 100 grame de alaun (peatră acră) și 100 grame de peatră vânăță (sulfat de cupru) copt în o cratiță în cuptor.

Pentru a face gravura mai adâncă, după-ce s'a lăsat pe metal această compoziție se spală cu apă multă ceara, fără a freca și pe urmă se începe ear' operația cu oțet și cu compoziție.

Dacă se face operația de 3 sau 4-ori, vom căpăta o scriere foarte bine făcută.

Grăsime pentru uns trăsurile sau mașinile.

De obicei trăsurile și mașinile se ung numai cu untdelemn simplu, acest mod de ungere are neplăcerea, că costă mult și ce e mai rău este, că acesta se trece foarte repede. De mai mulți ani se întrebuințează cu mult succes grăsimi compuse din diferite materii, pentru ungere.

Una din aceste grăsimi se compune din: sêu curat 1 parte, untdelemn de masline 1 parte. Acest amestec nu se topește decât la 30 de grade când este pus pe osie.

Altă grăsime se compune din: plombagină în praf fin 30 gr., untură de porc 170 gr.

Advocatul poporului.

Martorul, citat fiind de ori-ce autoritate publică, trebuie să se prezente la ziua și ora numită, căci altcum va fi pedepsit cu bani, ba chiar și cu închisoare. Contra sentinței de pedeapsă se poate recura în timp de 8 zile. Ii stă martorului însă în drept, ca să-și facă socoată despre toate perderile și spesele avute în aceea zi, și a pretinde imediată restituire a lor dela partida care l'a chemat, eventual dela avocatul acelei partide sau dela judecătoria. (Art. de lege LIV. §. 206 din 1868).

Contra alegerii membrilor de primărie se poate face recurs, în timp de 15 zile dela publicarea rezultatului, la comisiunea administrativă. Recursul este a se înainta prin fisolgăbirău. (Articul de lege XXVI. §. 81).

Contra preliminarului de spese al comunelor se pot face observări în timp de 15 zile dela data publicării aceluia. (Art. de lege XXII. §. 120 din anul 1886).

Desgroparea sicriilor se poate face numai pe lângă îngăduință dela autorități. (Art. de lege XIV. §. 123 din 1876).

Contra dispozițiilor făcute de primării cu ocaziunea încuierării de soldați, se poate face recurs la solgăbirău, în scris sau verbal, dar' până la hotărârea adusă de acesta, trebuie împlinite dispozițiile luate de primărie. (Art. de lege XXXVI. §§. 14 și 54 din anul 1879).

Pentru femei.

Compot de pere.

Se aleg pere de cele bune, coapte, dar' nu prea moi, se curăță și se taie felii, li-se rade coada cu cuțitul, se pun să stea câțva în apă rece, apoi se ferb până se moaie, atunci se pun de nou în apă rece; se scot de-acolo și se sbicesc pe sită, se pun pe urmă în zahăr curățit și după 24 ore se ferb cu zahăr 4 minute, apoi se lasă eară să se răcească. Atunci să pune zahărul să se lege, se dă ferbinte peste prune, și după-ce se răcește, se toarnă în sticle.

Șuncă în frigare.

Se pune o șuncă în vin alb vechiu cu ceapă și morcovi tăiați felii, cimbru și frunze de dafin. Vasul în care s'a pus șuncă trebuie să fie bine acoperit cu o cârpă, ca să nu răsuflă. După-ce a stat așa câțva timp, se pune în frigare și se stropește mereu cu zama în care a stat. Când e aproape friptă, i-se scoate șoricul, se tăvălește în pesmet pisat, se pune din nou în frigare ca să se rumenească și se servă cu marinata în care a stat, care mai nainte trebuie rumenită cu unt și scăzută.

NOUȚĂȚI

Oficiul postal și telegrafic din loc aduce la cunoștință publică, că cu ziua de 27 Sept. n. își va strămuta biourourile în noua zidire din strada Morii.

Sfințire de Episcop. Luni la 21 Sept. n. a avut loc în Blaj sfințirea întru episcop al Lugojului, a fostului canonic Dr. Vasile Hosszu.

La numărul de față am adăugat Cequuri postale, cu rugarea, ca onor. ceitorii ai foii, cari sunt în restanță cu abonamentul pe anul de față, să binevoiască a grăbi cu trimiterii lui.

Publicațiune. Din partea căpitanului polițienesc din loc se face cunoscut, că controla de honvezi în anul acesta se va ținea Vineri, la 2 Oct. n., dimineața la orele 8. Pe această zi sunt provocați a se prezenta toți acei honvezi, aparținători comandai de întregire nr. 23, cari în anul curent n'au fost chemați la deprindere de arme, aducând cu sine documentele necesare.

Congres național bisericesc român. Pe 1/14 Octomvrie a. c. este conchemat la Sibiu congresul național bisericesc, ceea-ce M. Sa s'a îndurat preagrațios a lua la cunoștință

Pedepsit pentru tricolor. Flăcăul român Bucur Bărghisian din Galați (Făgăraș) s'a dus la târg în Brașov. Acolo gendarmii văzându-l încins cu brâu tricolor, l'au dus la judecătoria, care l'a pedepsit cu o zi închisoare și 5 cor. amendă în bani, ear' brăul i-a fost confiscat.

Proces de presă amînat. Procesul dlui Victor Lazar, fost redactor la »Foia Popului«, care era să se pertracteze la 22 Sept. n. în Cluj, — s'a amînat.

Meseriași români distinși. La expoziția industrișilor sibiieni, arangiată de Reuniunea internațională industrială, conform hotărîrii juriului luată în ședința din 14 Sept. au fost premiați următorii exponenți români: a) cu medalie de argint Ioan Mihălțan și Const. Dragoș, pantofari; b) cu medalie de bronz Petru Mihălțan, pantofar; Alex. Lucian, cisman; Ioan Dușe, cojocar; Irimie Pucece, lăcătar de artă și construcții. Intre sodalii și învățăceii premiați cu premiul II., (libel de depuneri dela Sparkassa) e și sodalul pantofar Lazar Bogorin.

Di Vasilie Todică, calfă de cojocar în Bistrița, a fost premiat la expoziția industrială a Camerei de comerț din Cluj, ținută din 9—16 Aug. a. c. cu premiul I. (20 cor. în aur) și cu brevet. De însemnat este, că premiul I. l'au obținut numai două calfe. Di Todică a expus un peptar lucrat artistic.

Prima fabrică ungurească de cognac din Keoskemét se va transforma în o mare fabrică pentru rafinarea spirtului. Înființarea

ei întimpină însă unele greutăți din partea orașului, mai ales din punct de vedere sanitar.

Badea George Cârțan, vestitul cioban călător, ear' a pățit-o. Se zice că la 19 n. l. c. au sosit în comuna Opa-Cârțoava mai mulți deregători, cari au făcut la casa frzelui lui Cârțan o perchisiție, căci aici ședea ciobanul nostru. Resultatul a fost, că au găsit cărți într'un număr care ar umplea un sac mai măricel, pe care apoi le-au confiscat. Fiind între cărți și unele scrise cu litere cirile, »Brassói Lapok« scrie că acelea ar fi bulgărești. Cârțan se află de câteva zile arestat la poliția din Brașov, care i-a confiscat și cele 300 de floreni ce avea.

Fabrică de mărfuri textile în Arad. Geologul Shrubsole din Londra, care deja de mai mulți ani se ocupă cu planul de a înființa o fabrică de mărfuri textile, a sosit săptămîna trecută în Arad, însoțit de doi ingineri, pentru a se înțelege cu autoritățile orașenești asupra planului său. Regimul maghiar i-a aprobat deja planul. Fabrica se va arangia pentru toarcerea și țesutul lănei.

Omor pentru 5 cor. Frații Ioan și Valer Drăgici din Cerna (comit. Torontal) ducându-se la târg să cumpere niște cai, Valer a oferit unui vînzător, cu care și Ioan era în tocmeală, cu 5 cor. mai mult decît acesta. Această faptă într'atîta a infuriat pe Ioan, încît scoțînd cuțitul a junghiat de moarte pe fratele său Valer.

Cartel de sirup și scrobeală. Slabul produs de cartofi ce s'a arătat anul acesta în Austria, dar' mai ales în Boemia, a îndemnat pe fabricanții de sirup și scrobeală maghiari și austriaci, ca să hptărască înființarea unui cartel. Din acest motiv au ținut la 13 Sept. o adunare, în care însă nu s'a ajuns la nici o înțelegere, căci Austriacii nu îndeplinesc întru toate pretensiunile Maghiarilor. Cu toate acestea, desbaterile în această privință se vor continua.

Asupra podului dela Cernavoda s'a plănuit un atentat cu dinamită de cătră doi Bulgari, membri ai comitetului macedonean. Capul podului din partea despre Cernavoda era subminat cu dinamită și numai două ore dacă întârzia descoperirea, podul era aruncat în aer, căci fitilul era deja aprins. Cei doi Bulgari au fost arestați și escortați la București.

Zăpadă. În Aussee (Australia) a nins zilele acestea nu numai pe munți, dar' și jos la șes. Din Zürich se raportează, că în Elveția a nins aproape în toate părțile. La Rigi zăpada a căzut atît de groasă, încât trenul a trebuit să stee pe loc până au măturat nămeții cu plugul de zăpadă. Dimineața s'a simțit și un mare cutremur de pământ.

Un foc uriaș a izbucnit zilele trecute în orașul Zloczov din Galiția, care a prefăcut în cenușe trei părți ale orașului. Focul s'a ivit deodată în mai multe părți. Un vînt

puternic a ajutat extinderii focului. Locuitorii au fost cuprinși de o groază teribilă. Sute de femei și copii mici plîngeau pe stradă, căutându-și copii părinții, ear' părinții coplii. Intre altele au ars și 2 spitaluri, procuratura, biserica gr. cat., judecătoria, 2 sinagoge etc. Peste tot au ars vre-o 600 case și 1500 clădiri economice. Câți oameni vor fi murit în flacări, încă nu se știe. Peste 7000 oameni au rămas pe drumuri, fără adăpost și fără pîne.

Asemenea foc se vestește și din Monasterzyska, unde se zice că s'au prefăcut în cenușe 250 case și 3000 persoane au rămas fără adăpost.

O interesantă superstiție (credință populară) se vestește din Rusia, țara, în care se află cele mai multe secte religioase. Dintre acelea cea mai interesantă este secta, în care domnește curiosul obicei, că fiecărui om, când moare, i-se pune în mână un pasaport, în care se declară oficios, că și-a împlinit bine datorințele de creștin și deci poate fi primit în raiu. E de sine înțeles, că familia răposatului plătește bine pe preotul care dă astfel de pasapoarte.

În casarma Francisc Iosif (reg. 22 de inf.) din Zombor s'a aflat o bombă. Examinată de specialiști s'a constatat, că bombă conține materii explosive din cele mai periculoase. Bomba a fost așezată de autorul acestei atentat într'o cutie mare de tutun. Lângă ea s'a aflat o țigaretă de jumătate arsă.

Un om bestial. Din Ictar (Bănat) se scrie despre o crimă ne mai auzită: Feciorul Dumitru Popescu s'a dus în pădure cu copilă de doi ani a lui George Budu. Sara s'a întors acasă fără fetiță. »Unde-i fata?« întreabă mama. — »Nu știu. Eu am adormit și fata s'a rătăcit unde-va, așa că n'am mai găsit-o«, răspunde feciorul. Părinții s'au dus să caute fata. Un căne, care se lua după dinșii, s'a oprit lângă un arbore, unde era o săpătură proaspătă. Săpînd acolo, s'a găsit cadavrul fetiței. Feciorul a silit-o întăiu și apoi a sugrumat-o. El a fost arestat și în curînd își va lua răsplata pentru fărădelegea ne mai pomenită.

Demonstrațiuni în Zablutow (Galiția). În ziua de 12 Sept., cu ocaziunea târgului, au fost în Zablutow mari tulburări contra jidovilor. Trei jidovi au fost grav răniți, ear' alții numeroși au primit răniri ușoare. Mulțimea infuriată a spart cu pietri ferestrele caselor locuite de Evrei. Pagubele se urcă la 45.000 cor. Excesele s'au produs în urma svonului, ce s'a răspîndit, că niște jidovi ar fi omorît pe o femeie din Belințe, care vînduse niște boi și se dusesse în casa unui jidov, ca să-i plătească prețul.

Un pîr oare a rodit de cinci-ori în vara aceasta. În curtea crășmarului Kiss Lajos din Sárvár se află un pîr, care în vara aceasta a înflorit și a produs fructe de patru-ori, ear' acum a înflorit a 5-a oară.

Noul episcop al Lugojului Il. Sa Dr. Vasile Hosszu a trecut Vineri în 25 a l. c. cu trenul accelerat prin Orăștie. Când a sosit trenul accelerat în gară, care a stat 2 minute în fața publicului. Ilustritatea Sa s'a dat jos împreună cu unii domni din suita sa, ear' prea stim. D-nă Victoria Dr. Erdélyi i-a predat un frumos buchet de flori. A urmat bineventarea dlui paroch Iancu, urându-i succes în ale cărmuirii diecesei. Urale de «trăiască!» au izbucnit din pepturile celor de față. Ilustritatea Sa a mulțumit în cuvinte scurte dar' pătrunzătoare pentru întimpinarea și manifestarea atât de călduroasă.

Cu acestea dându-se signalul de plecare, trenul s'a pus în mișcare și petrecut de nesfârșite «trăiască» s'a depărtat, ear' publicul mângaiat, că a putut da onorurile cuvenite înaltului Prelat s'a întors la ale sale.

† **Viorica Mihali.** Din Dej sosește tristă știre telegrafică, că *Viorica Mihali* n. Vaida, soția dlui avocat Dr. Teod. Mihali, a încetat din viață Joi în 24 Septembrie. Inmormântarea se va face Sâmbătă, în care zi rămășițele mortuare vor fi transportate din Dej la Chizeni.

Ciuma în Marseille. Din Paris se depeșează, că în portul maritim Marseille a izbucnit ciuma. Până acuma s'au constatat 27 cazuri de ciumă, din cari 11 cu sfârșit letal. Se zice, că acest flagel a fost adus din Constantinopol în un transport de sdrnețe, menit pentru o fabrică de hârtie din Marseille. Ultimele știri anunță că s'a dat foc acestei fabrici și a ars până la pământ.

O urlașe broască țestoasă. Cea mai mare broască țestoasă din câte s'au văzut până acuma, a fost găsită în Statele-Unite (America). Ea cântărește 1087 livre; are o lungime de vre-o 3 metri și lărgime de 1 m. 80 cm. Pe ea pot sta foarte ușor 12 oameni.

Știri mărunte.

— *Vizitiul Georg Billitz* din Viena întinzând calului o bucăică de zahăr, acela împreună cu zahărul a înghițit și degetul arătător al vizitiului.

— *O bandă de falsificatori de bani* a fost descoperită săptămâna trecută în Suska (com. Caraș-Severin) de niște gendarmi, aflând la ei o mașină de falsificat, 29 monede false de 5 cor. și altele.

— *Economul Const. Hațegan* din Barrat (Bănat) a fost omorât cu un topor de către niște tâlhari necunoscuți.

— *Un mare cutremur de pământ* s'a simțit în 13 l. c. în Brașov și în comit. vecin al Făgărașului.

— *La gimnasiul I. de stat din Cernăuți* s'au înscris pentru anul școlar 1903/4 858. La filiala română a acestuia 367. Total 1270 elevi.

— *Inaugurarea festivă* a anului școlar la școalele medii rom. din Brașov s'a făcut Mercuri de către directorul gimnasial, dl Virgil Onițiu.

Mai nou.

Contele Khuen Héderváry a fost numit, din partea M. Sale, din nou ministru president, însărcinându-l cu formarea cabinetului. Cu această ocaziune M. Sa i-a adresat și un autograf, în care își exprimă adâncă tristețe de care e cuprins văzând stările regretabile din Ungaria. I-a declarat totodată că e decis a susține drepturile sale basate în legea pactului dela 1867 și a le lăsa ne atinse următorilor sei. Nu poate consimți cu niște măsuri, cari ar duce numai la slăbirea ambelor state ale monarhiei și cari ar amenința și integritatea țărilor sfintei Sale coroane. Face apel la trezvia națiunii maghiare și așteaptă dela Khuen, că va lumina Ungaria și dieta ei și o va scoate din starea periculoasă în care se află.

Contele Khuen a conferit deja cu contele Ștefan Tisza și Hieronymi. Se crede, că Tisza va primi portofoliul *internelor*, Hieronymi al *comerțului*. Lang va rămânea în cabinet ca ministru de *finanțe*. Mai rămân Daranyi și Kolossváry. În locul lui Wlassics va veni probabil Taloczy Laszló, consilier de secție în ministerul de externe.

Impăratul Wilhelm în Viena.

La 18 Sept. s'a dat de către Monarchul nostru un prânz de gală în onoarea înaltului seu oaspe. Impăratul Wilhelm a fost îmbrăcat în uniformă de general de cavalerie austriac. Cu acea ocaziune amândoi Suveranii au ținut câte un toast, accentuând îndeosebi bunele relațiuni ce trebuie să existe între aceste două puteri.

M. S. Impăratul nostru a zis între altele:

„Urez din inimă M. Voastre un bun sosit și mi exprim sincera Mea bucurie, că pot primi azi în mijlocul nostru pe amic și aliatul nostru. Această vizită va întări încă și mai mult complexul atât de solid al raporturilor noastre reciproce. Pătruns de această siguranță, rog pe M. Voastră a-mi permite să mi ridic păharul în sănătatea M. Voastre și pentru prietinia noastră neclintită, strigând: Să trăească M. Sa Impăratul Wilhelm!”

La acestea M. S. Impăratul Wilhelm a răspuns cam următoarele:

„Nimic nu putea să-mi fie mai binevenit, decât, ca urmând dorinței M. Voastre, să vin aici cu grăbire, ca să salut cu respect pe *gloriosul și iubitul meu amic și aliat*. Vederea mândrelor regimente ale M. Voastre, mi-au causat o adevărată bucurie, căci cele două armate ale noastre poartă și întăresc alianța țărilor noastre spre binele păcii în Europa. Dzeu să binecuvinte și să țină pe M. Voastră și strălucita Voastră

dinastie! Maiestatea Sa Impăratul și Regele Francisc Iosif: Hurra!”

După acest toast M. S. Monarchul nostru îmbrățișând pe înaltul seu oaspe, l'a sărutat.

Contele Khuen Héderváry din incidentul acestei visite a fost distins de către M. S. Impăratul Wilhelm cu ordul benemerenti al coroanei prusiace. Aceasta este una dintre cele mai înalte distincțiuni pe cari coroana prusiacă le poate da.

PENTRU INTREPRINZETORI

Abrud. — Pentru transportarea a 65 măji metr. ulei de rapță sunt a se înainta oferte până la 3 Oct. n. oficiului băii de metal.

Bistrița. — Pentru transportarea pietrișului necesar pe drumul comun pe anii 1904 până 1909 sunt a se înainta oferte până la 5 Oct. n. oficiului vicispănesc.

Arad — Pentru exarendarea vămii podului erarial din Soborsin-Valea-mare, sunt a se înainta oferte până la 9 Oct. n. direcțiunii finanțiare din Arad. Arênda anuală 4004 cor.

Dobrița — Pentru exarândarea ospătăriei dela calea ferată din Körösmező, sunt a se înainta oferte până la 1 Oct. n. conducerii comerciale a căilor ferate din Dobrița.

Deva. — Pentru regularea drumului comun Seghedin—Timișoara—Sebeșul-săsesc, aflător pe teritoriul Devei sub Nr. 272.075 până 272.305 klm. sunt a se înainta oferte până la 28 Sept. n. oficiului de arhitectură din Deva. Preliminar 15.671 cor.

Deva. — Pentru lărgirea zidirii asilului de copii din Gelar sunt a se înainta oferte până la 28 Sept. n. oficiului de arhitectură din Deva. Preliminar 5590 cor. Vadiu 5%.

Lugoș. — Pentru transportarea de alimente pe sama prizonierilor sunt a se înainta oferte până la 30 Sept. procuraturii reg. Vadiu 1300.

Oradea-mare. — Pentru transportarea a 570 m. cubici lemn de gorun și pentru transportarea de cărbuni de peatră din Sălgotarján sunt a se înainta oferte până la 28 Sept. procuraturii reg. Vadiu pentru lemne 400 cor., pentru cărbuni 100 cor.

Seghedin. — Pentru transportarea de alimente și articli de pielărie se vor ținea licitații în Seghedin, și anume la: 8 Oct. pentru 1840 m. m. făină, la 9 Oct. pentru 8000—15.000 klg, carne de vită, la 5 Oct. pentru 42—47.000 litri lapte, la 12 Oct. pentru 23—32 m. m. pele și alți articli. Vadiu 5%.

POȘTA REDACȚIEI

Dlui *N. M.* în S. Contractul încheiat să primește. Este de lipsă a vinde mai departe. Te așteptăm să vii în persoană.

Dlui *I. P.* în Arad. Deoarece dl din chestie nu se află aici în Orăștie, i-am trimis scrisoarea la adresa d-sale, de unde vei primi și răspunsul.

Dlui *P. H.* în Sibot. Același răspuns.

ȘTIRI COMERCIALE

Tîrgul produselor în Budapesta.

Tîrgul internațional de grâne n'a suferit nici în săptămîna aceasta o schimbare mai însemnată, din care cauză și prețurile au rămas aceleași. Rusia se grăbește cu aducerea pe piață a bucatelor de prisos. România încă își îmbie cu promptitudine marfa. În Argentina și India însă o mare cantitate de grâu stă încă la dispoziție. Contrar stau lucrurile în America, unde o mișcare mai mare a statorit un preț continuu. Aceasta însă nu are nici o influență asupra piețelor europene. Chiar nici prețurile din Liverpool nu se acomodează celor din New-York, cu toate-că aceste două orașe au legături intime. — Pe piața Budapestei comerțul cu grâu a luat o întorsătură neobișnuită. Caracteristic este în prima linie, că morile cumpără grâul în cantități uriașe, care s'au ridicat de la 15 August până la 15 Sept. la o jumătate milion m. m., și cu toate acestea prețurile nu s'au schimbat întru nimic. — Exportul grâului în săptămîna trecută a fost foarte mare. Într-o singură zi, Marți, s'au exportat 130.000 m. m. — Săcara a avut în tot decursul săptămînei o căutare vie. S'au vîndut circa 10.000 m. m. — Orz abia s'a adus în cantitate de 3000 m. m., cu nici o schimbare în preț. — Ovășul nu se aduce în cantitate corăspunzătoare cerințelor, din care cauză prețurile i-s'a urcat cu 4 fileri. S'au vîndut circa 1800 m. m. — Cucuruzul a avut o căutare slabă. S'au adus pe piață 1000—1200 m. m. — Untura și slînina s'au eștinit cu 1 cor. la 50 kgr.

Cursul pieței din Budapesta

— în 24 Septem. n. 1903 —

Per 50 kgr.		Per 100 kgr.	
Grâu . . .	7 20— 7 75	Miere . . .	100 00—120 00
Săcară . . .	5 90— 6 10	Ceară . . .	130 00—140 00
Orz	5 30— 5 70	Nuci	30 00— 60 00
Mei	5 75— 6 20	Cartofi roza	5 40— 6 00
Ovăș	5 45— 5 85	Cart. galb.	5 00— 5 75
Cucuruz . . .	6 00— 6 25	Ceapă roșie	3 00— 6 80
Rapiță	10 00— 11 40	Usturoi . . .	12 00— 16 00
Trifoi	48 00— 63 00	Piper n . . .	122 00—142 00
Lucernă . . .	43 00— 52 00		
Mohor	9 50— 10 50		
Măzărîche . .	7 00— 7 50		
Fasole	7 50— 12 00		
Măzere	6 00— 7 00		
Mazăr. coj.	14 00— 22 00		
Lințe	10 00— 13 00		
Păsat	5 75— 6 00		
Mac	27 00— 29 00		
Săm. de in	00 00— 00 00		
S. de cânep.	8 75— 9 50		
Prune	12 75— 16 50		
Lictar	16 50— 18 50		
Untură	67 00— 68 50		
Slănină	56 50— 59 00		
Zahar brut	22 25— 22 50		
Cafea fava	75 00—120 00		
Caf. Santos	36 00— 38 00		
Caf. Portor.	78 00—120 00		

Prețul făinei din 24 Septem. n. 1903.

Per 50 kgr.				
0	1	2	3	4
12 70	12 30	11 90	11 50	11 10
6	7	7 1/2	8	Tărățe
9 70	9 30	8 00	5 80	4 00

CURSUL MONETELOR

Galbinul	11 34
Napoleon d'or (20 franci) aur	19 05
20 Marce germane aur	23 48
Bilete germ. 100 Mărci	117 37
„ franceze 100 franci	95 20
„ române 100 lei	94 65

Tîrgurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 1—7 Oct. n. 1903.

Joi	1 Olpreț, Șicul-mare, (l. Bistrița).
Vineri	—
Sâmbătă	—
Duminică	4 Borza, Murăș-Ludoș, Odorheiu-săcuesc, Orăștie.
Luni	5 Cincul-mare, Șeica-mare, Ciuc-Sân-Domocos.
Marți	6 Bran, Gerend.
Mercuri	7 Seliște, Telegdi-Bașon, Sabad.

Calendarul vechiu și nou al săptămînei.

Dum. a 16-a d. Ros., gl. 7 sft. 5.

Dum.	14 (+) Îndt. S. Crucl.	27 Cos și Dam
Luni	15 S. Mc. Nichita Rom.	28 Venț. reg.
Marți	16 Mța Eutimia	29 Mich. Ar.
Merc.	17 Mucenița Sofia	30 Ieronim
Joi	18 Cuv. Eumeniu	1 Oct. Rem.
Vineri	19 Muc. Trofim	2 Leodegar
Sâmb.	20 Muc. Eustatiu	3 Cand. Oct.

Redactor-responsabil: Aurel P. Barcianu.

Invitare la abonament.

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ,
INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORĂȘTIE (Szászváros).

Cea mai estină și totodată unica foaie românească în felul ei, cu ilustrațiuni

costă:

pe anul întreg . . . . . 4 coroane,
pe jumătate an . . . . . 2 „
Pentru România . . . . . 15 lei pe an

Czul. CASSEI DE PĂSTRARE POSTALĂ No. 10025.

Abonamentele se plătesc înainte și se pot face cu prima zi a ortocărei luni.

Administrația.

LOTERIA

MEDICILOR

BUDAPESTA, IV.,
VÁCZI-UTCZA 17/a.

Câștigă!

principal 50.000 coroane!

Prețul unui los 1 coroană.

Deoarece-ce tragerea se începe deja la începutul lui Octomvrie și interesul pentru ea se arată foarte mare, Vă rugăm a nu întârzia cu cumpărarea, și comanda să le faceți cât mai curînd, mai târziu însă până la

10 Octomvrie a. c.

ziua în care va avea loc tragerea.

Biroul central al loteriei medicilor:
Budapesta, IV., Váci-u. 17/a.

LOSURI se pot căpăta în capitală, în toate localitățile din provincie. (207) 1-2

Sâmbătă în 3 Octomvrie n. a. c.
se va deschide

Baia de Vane
și Aburi

în Orăștie, Str. faurilor Nr. 8.

Scalde de aburi, pentru domni se pot lua: Mercurea și Sâmbăta d. a. dela 2—8 ore. Duminica a. m. dela 6—11 ore, d. a. dela 2—6 ore numai cu 50 fil.

Scalde de aburi, pentru dame se pot lua: Marți și Joi d. a. dela 2—8 ore.

Scalde de vane se pot lua în toată ziua dela 6 ore a. m. până la 8 ore sara.

PREȚURI DE SCALDĂ:

1 scaldă de aburi 1 cor., pentru școlari 80 fil., 1 scaldă de vană 80 fil., 12 scalde de aburi în abonament 10 cor. 12 scalde de vane în abonament 8 cor.

Rugându-mă pentru frecventare cât de deasă, semnez, cu toată stima

(208) 1-11 **S. Birtler.**

Nu există

Sămînțe agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curtii Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrassy 23.

(139)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

38-52

Cel mai mare deposit de ciasornice,
giuvaeruri și obiecte de aur și argint în

Transilvania

(144) la 19-26

Iulius Erős

în Sibiu, Strada Cisnădiei Nr 3
(Palatul Transilvania).

Tot felul de ciasornice, giuvaeruri de aur și argint, podoabe bisericesti etc

Toate obiectele bine și frumos lucrate, ieftine, cu prețuri fixe.

Serviciu prompt și conștientios.

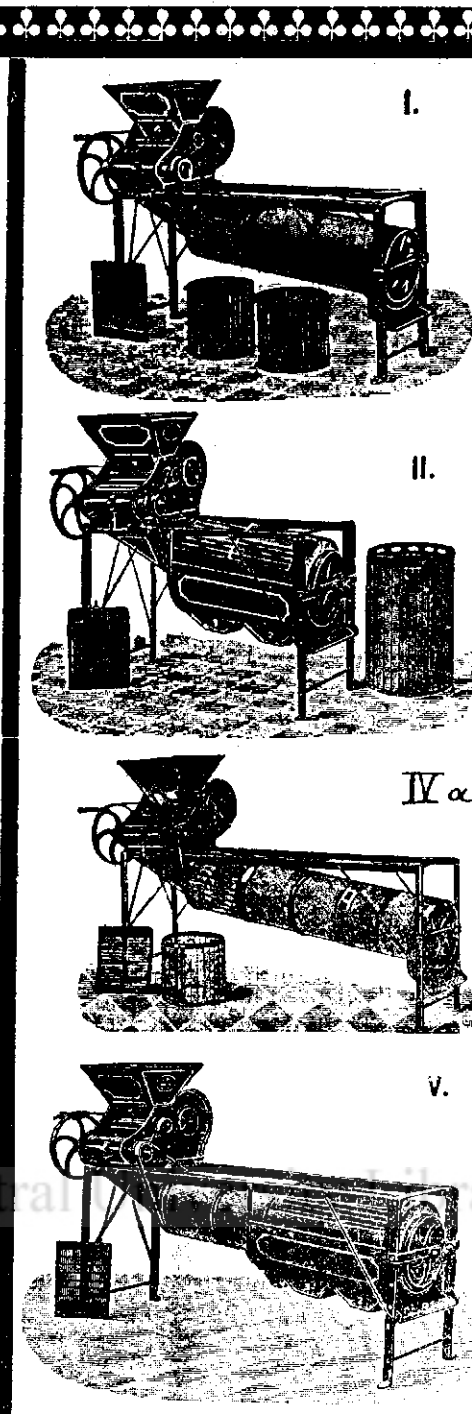
La cerere se trimite preț curent bogat ilustrat.

Se caută un țeran sau învățator pensionat, priceput în ale economiei, care pentru o plată corespunzătoare ar fi aplicat să fie **conducător într'o moșle mai mică.**

Oferte sunt a se adresa la administrația acestei foi. (205) 2-3

„IDEAL” institut tipografie și librărie în Hunedoara (Vajda-Hunyad). Serviciu prompt! — Prețuri ieftine!

La „Pannonia” cafenea și restaurațiune din Orăștie. In casele unde să afle Pretura și Casieria se găsesc beuturi și mâncări bune și ieftine.

Triorul I. întocmit pentru curățirea de grâu și sêcară sau pentru orz și ovês.

Triorul II. întocmit pentru curățirea de sâcară și grâu sau orz și ovês și pentru sortarea grâunțelor în două sau în trei despărțeminte, alegând și semințele de burueni în un despărțemint deosebit.

Triorul IV_a întocmit de a alege ovêsul sau orzul din grâu, sau ovês din orz separând totodată și semințele de burueni.

Triorul V. întocmit pentru grâu și ovês sau pentru orz și ovês. Grâunțele se sortează în 4 despărțeminte deosebite și afară de aceasta mai alege și semințele de burueni.

Eu liferez aceste triore cu manta de tinichea (pleu) frezat și țin în depositul meu numai de acestea. Acestea sporesc la lucru cu 25% mai mult ca cele cu tinichele numai stozuite. Triore cu tinichele stozuite cu 5% mai estine.

Rog a comanda triorele la timp mai bine chiar mai de vreme.

Recomand totodată și pressele (teasurile) de vin și poame.

Se acordă și plata în rate pe lângă interese de 6%.

(141) 38-52

Prețuri curente amănunțite se trimit la cerere gratuit și franco.

Carol F. Jickeli, Sibiu.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta

Nu e mijloc secret

vindecă și inviorează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune

e a se da împreju-

rării, că acest aparat

vindecă boale vechi

(190)

de 20

19-

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fuituri de ureche, bătăie de inimă, sgârciuri de inimă, asma, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influenza, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare norma a a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate incurse din toale părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde o-i-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deoarece „Ciasul-Volta” atât in Germania cât și in Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apretiat și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă indeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor.

folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani, registre și documente in toate mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri estine.

A se adresa la: Prima fabrică transilvană privilegiată ces. și reg. de case de fer și oțel o o o o o

alui

R. ÖSZY

(195) 13-26

Strada Dumbrăvii Nr. 3

Sibiu Nagyszeben

Strada Bruckenthal Nr. 5

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.